

УДК 37:316.48(07)

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-211-57-62

СТИНСЬКА Вікторія Володимирівна –

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика

Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0555-3205>e-mail: viktoriia.stynska@pnu.edu.ua**КЛЕПАР Марія Василівна –**

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри початкової освіти
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1671-3710>e-mail: mklepar10@gmail.com**ЧИНЧОЙ Олександр Олександрович –**

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри природничих наук і методик їхнього навчання
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2572-1416>e-mail: chinchoy@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ У СУЧАСНОМУ ОСВІТЬОМУ ПРОСТОРИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ

Статтю присвячено актуальній проблемі формування полікультурної компетентності вчителів у сучасному освітньому просторі.

Визначено, що компетентнісний підхід у освіті переміщує акценти з процесу накопичення нормативно визначених знань, умінь і навичок в площину формування й розвитку в учнів та студентів здатності практично діяти і творчо застосовувати набуті знання і досвід у різних ситуаціях. Проаналізовано мету, зміст, функції полікультурної компетентності вчителя, різні підходи до трактування категорії «полікультурна компетентність».

Узагальнено, що полікультурна компетентність – це інтегрована риса особистості, яка формується в процесі навчання і включає в себе комплекс полікультурних знань, навичок, інтересів, потреб, мотивів, цінностей, полікультурних якостей, досвіду, соціальних норм і правил поведінки, необхідних для повсякденного життя та діяльності в сучасному багатокультурному суспільстві. Ця компетентність проявляється у здатності особистості ефективно вирішувати завдання суспільної діяльності через позитивну взаємодію з представниками різних культур.

Враховуючи, що головною метою системи формування полікультурної компетентності є підготовка високоосвіченої особистості, яка здатна до творчої діяльності, готова до самореалізації та самовизначення в різних сферах життя, вільна від негативних етнокультурних стереотипів, та має світогляд громадянина світу, який відчуває загальнолюдську відповідальність за майбутнє нашої планети, виокремлено професійно значущі якості полікультурно компетентного педагога: творче ставлення до професійної діяльності; прагнення до новаторства на базі сучасних наукових знань; гуманістичний характер спілкування з учнями; усвідомлення себе носієм національної культури і полікультурності, посередником між культурою і освітою; усвідомлення педагогом важливості національного й полікультурного для розвитку особистості.

Зроблено висновок, що враховуючи соціокультурний та культурологічний контексти професійної педагогічної діяльності, можна зробити висновок, що рівень професіоналізму учителя визначається ступенем сформованості його полікультурної компетентності, яка сприяє конструюванню взаємин на основі системного утворення «особистість-особистість», культурних способів спілкування та взаємодії.

Ключові слова: компетентність, полікультурна компетентність, компетентнісний підхід, вчитель, вища професійна освіта, Україна.

STYNSKA Viktoriia Volodymyrivna –

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor of Department of Pedagogy and
Educational Management named
after Bohdan Stuparyk

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0555-3205>e-mail: viktoriia.stynska@pnu.edu.ua

KLEPAR Mariia Vasylivna –

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor Department of Primary Education Pedagogy,
Carpathian National University
named after Vasyl Stefanyk
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1671-3710>
e-mail: mklepar10@gmail.com

CHINCHOY Oleksandr Oleksandrovich –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate
Professor, Associate Professor of the Department of
Natural Sciences and Methods of Their Education,
of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2572-1416>
e-mail: chinchoy@ukr.net

FORMATION OF TEACHERS' MULTICULTURAL COMPETENCE IN THE MODERN EDUCATIONAL SPACE: FEATURES AND CHALLENGES

The article is devoted to the topical issue of forming teachers' multicultural competence in the modern educational space.

It is determined that the competency-based approach to education shifts the emphasis from the process of accumulating normatively defined knowledge, skills and abilities to the formation and development of pupils' and students' ability to act practically and creatively apply the acquired knowledge and experience in different situations.

The purpose, content, functions of the teacher's multicultural competence, various approaches to the interpretation of the category «multicultural competence» are analyzed.

It is summarized that multicultural competence is an integrated personality trait that is formed in the learning process and includes a set of multicultural knowledge, skills, interests, needs, motives, values, multicultural qualities, experience, social norms and rules of behavior necessary for everyday life and activities in a modern multicultural society. This competence is manifested in the individual's ability to effectively solve social problems through positive interaction with representatives of different cultures.

Given that the main goal of the system of multicultural competence formation is to train a highly educated personality who is capable of creative activity, ready for self-realization and self-determination in various spheres of life, free from negative ethno-cultural stereotypes, and has the worldview of a world citizen who feels a universal responsibility for the future of our planet, the following professionally significant qualities of a multicultural competent teacher are highlighted: creative attitude to professional activity; desire for innovation based on modern scientific knowledge; humanistic nature of communication with students; awareness of oneself as a carrier of national culture and multiculturalism, an intermediary between culture and education; teacher's awareness of the importance of national and multicultural for personal development.

It is concluded that, given the socio-cultural and cultural contexts of professional pedagogical activity, it can be concluded that the level of teacher's professionalism is determined by the degree of formation of his/her multicultural competence, which contributes to the construction of relationships based on the systemic formation of «personality-personality», cultural ways of communication and interaction.

Key words: competence, multicultural competence, competence-based approach, teacher, higher professional education, Ukraine.

Постановка проблеми. В контексті реформування вищої освіти в Україні, сучасна педагогічна парадигма націлюється на створення висококваліфікованого фахівця, який був би конкурентоспроможним на ринку праці. Цей фахівець має володіти відмінними професійними навичками, знати суміжні галузі, вміти аналізувати та узагальнювати складну інформацію, мати систематичний та критичний підхід мислення, може приймати обдумані рішення, проявляти креативність та готовність адаптуватися до нових знань. Він здатний ідентифікувати та вирішувати реальні життєві проблеми, завжди готовий до професійного зростання та має потенціал для соціальної та професійної мобільності. Крім того, він може працювати на рівні світових стандартів. Ця педагогічна парадигма спрямована на вдосконалення взаємодії закладів вищої із ринком праці, підвищення професіоналізму

молодих спеціалістів, оновлення змісту, методології та умов навчання.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» метою вищої освіти є здобуття особою високого рівня наукових (творчих, мистецьких) професійних і загальних компетентностей, які необхідні для діяльності за певною спеціальністю чи в певній галузі знань. Відтак, наш науковий пошук засвідчив, що після закінчення навчання у ЗВО випускник може бути на різних рівнях готовності щодо виконання функціональних обов'язків, а саме:

перший рівень – елементарна готовність випускника ЗВО до виконання посадових зобов'язань (відсутність практичних умінь та навичок за наявності теоретичних знань);

другий рівень – здійснення фахівцем роботи на функціональному рівні за готовими розробками (орієнтирами), конкретними технологіями без належного творчого пошуку;

компетентнісний рівень – готовність фахівця до високопродуктивної, креативної праці, де однією зі складових є науково-дослідницька компетентність [5, с. 140].

Отже, компетентнісний рівень визначає зміну акцентів від орієнтації на знання до формування цілісного досвіду у вирішенні освітніх завдань, виконання ключових функцій та соціальних ролей. Згідно з поглядами С. Фурдую [6, с. 487], компетентнісний підхід у вищій професійній освіті сприяє розвитку у творчого підходу у розв'язання проблем організації управління освітнім процесом, аналізу та синтезу практичного досвіду педагогічної діяльності, передбачає прогнозування та планування очікуваних результатів діяльності, створення сприятливого середовища для особистісного та професійного розвитку, розробку та впровадження нових технологій, вибір найоптимальніших технологій, методів та прийомів для досягнення успішності у професійній діяльності.

Отже, компетентнісний підхід надає можливість фахівцю виконувати свої професійні обов'язки на високому рівні, проявляючи творчість і інноваційний підхід, що становить очевидну перевагу над традиційними і іншими інноваційними методами.

Основними факторами, які впливають на реалізацію компетентнісного підходу, є наступні:

1. Глобалізація всіх аспектів життя особистості і суспільства в умовах загальноцивілізаційних тенденцій сучасного світу.
2. Потреба у володінні навичками швидких трансформацій в освітніх системах.
3. Перехід світової спільноти до інформаційного суспільства.
4. Філософія постіндустріального суспільства.
5. Запровадження моделі особистісно орієнтованого (студентоцентрованого) навчання.

Узагальнення наукових досліджень дозволяє стверджувати, що всередині компетентнісного підходу виділяються два базових поняття: *компетенція* (розглядається як сукупність якостей особистості, узагальнених інтелектуальних, професійних, комунікативних, методологічних, світоглядних та інших умінь) і *компетентність* (динамічна комбінація знань, вмінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, яка визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність [5, с. 141]).

Отже, якщо компетенція трактується як певна норма, вимога до підготовки фахівця, то компетентність розглядається як оцінка досягнення (або недосягнення) цієї норми.

Згідно з Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від «01»

червня 2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від «21» грудня 2017 № 1648)) розрізняють компетентності інтегральні, загальні і спеціальні (фахові, предметні) [4]:

інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо результатів навчання та/або професійної діяльності;

загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача вищої освіти в різних галузях та для його особистісного розвитку;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, актуальні для предметної області та важливі для успішної діяльності за певною спеціальністю.

Отже, саме фахові компетентності притаманні фахівцю певної професії, вони є базовою характеристикою діяльності фахівця, що включає як змістовий (знання), так і процесуальний (уміння) компоненти і має головні суттєві ознаки, а саме: мобільність знань, гнучкість методів професійної діяльності і критичність мислення.

Викладач у ЗВО виконує різні функції і здійснює різні види діяльності, кожен з яких вимагає конкретних мотивів (бажання виконувати певний вид діяльності, відношення до цього як до професійної цінності, прагнення вдосконалити цю діяльність), знань (розуміння особливостей цього виду діяльності), відповідних якостей і навичок (здатність виконувати цю діяльність). З огляду на це багато зарубіжних і вітчизняних учених у структурі фахової компетентності виділяють окремі її види, які відповідають функціональному складу науково-педагогічної діяльності викладача: (педагогічну (предметна, дидактична, методична), психологічну, аутопсихологічну, комунікативну, управлінську, проєктивну, рефлексивну, соціальну, конфліктологічну, фасилітаційну, дослідницьку, іншомовну, інформаційну та ін.

На особливу увагу заслуговує розгляд **полікультурної компетентності**. Це відзначається під час аналізу питання про впровадження європейських стандартів освіти в Україні. Дослідження показує, що концепція полікультурності не виникає самостійно як абстрактна теоретична конструкція в області педагогіки. Вона стає одним із фундаментальних принципів сучасної освіти, що базується на ключових цінностях європейського демократичного суспільства: права людини, рівність, мир, соціальна справедливість, демократія, свобода, безпека громадян, взаємозалежність, плюралізм, культурне розмаїття, відкритість, відповідальність,

партнерство та повага до навколишнього середовища.

У даному контексті висока полікультурна компетентність педагогічних кадрів та її формування у майбутніх вчителів стають важливою умовою забезпечення готовності молодого покоління до повноцінної життєдіяльності в сучасному європейському просторі.

Відносно полікультурної компетентності, то в науковій літературі є різні тлумачення терміну, а саме як:

- здатність особистості жити й діяти в багатокультурному суспільстві (В. Кузьменко, Л. Гончаренко);

- індивідуальна характеристика міри відповідності потребам суспільства, базовий компонент поняття «культура», що сприяє формуванню спеціаліста високої культури (О. Прохоров, О. Смолянінова);

- безперервний процес, значущим чинником якого є освіта (О. Щукін);

- цілісне, інтегративне, багаторівневе, особистісне новоутворення, що є результатом освітньої підготовки особи у ЗСО та в процесі неперервної освіти (І. Соколова);

Це комплексна особистісна характеристика, яка формується під час освітньої підготовки на основі толерантності і характеризується усвідомленням власної багатокультурної ідентичності. Ця якість проявляється в здатності до конструктивної взаємодії з представниками інших культурних груп (О. Щеглова);

- інтегративна характеристика, яка відображає здатність до проведення політики багатомовності в умовах різноманітного культурного середовища. Дослідниця розглядає полікультурну компетентність як набір якостей, що сприяють розумінню культурних відносин у власній та іншомовній країні і сприяють досягненню цілей виховання особистості (Л. Васютенкова);

- здатність особи до інтеграції в іншу культуру за умови збереження зв'язку з її власною мовою та культурою, яка ґрунтується на об'єднанні особистісних рис, засвоєних знань, вмінь і навичок у позитивній взаємодії міжетнічного та міжкультурного характеру. Це сприяє безконфліктному формуванню ідентичності особистості в багатокультурному суспільстві і її успішній інтеграції в різноманітний світовий культурний простір (Л. Воротняк);

- інтегративна якість особистості, яка формується під час навчання, включає в себе комплекс полікультурних знань, вмінь, навичок, інтересів, потреб, мотивів, цінностей, полікультурних рис, досвіду, соціальних норм і правил поведінки. Вона необхідна для щоденного життя і успішної діяльності в сучасному багатокультурному суспільстві. Ця якість проявляється в здатності особистості

ефективно розв'язувати завдання суспільної діяльності через позитивну взаємодію з представниками різних культур. (О. Березюк).

Отже, узагальнюючи найбільш значимі, на наш погляд, висловлення вітчизняних і зарубіжних авторів, ми робимо спробу сформулювати інтегральне визначення феномену полікультурної компетентності, що поєднує погляди вчених на заявлену проблему на основі системного підходу.

Полікультурна компетентність – це інтегрована риса особистості, яка формується в процесі навчання і включає в себе комплекс полікультурних знань, навичок, інтересів, потреб, мотивів, цінностей, полікультурних якостей, досвіду, соціальних норм і правил поведінки, необхідних для повсякденного життя та діяльності в сучасному багатокультурному суспільстві. Ця компетентність проявляється у здатності особистості ефективно вирішувати завдання суспільної діяльності через позитивну взаємодію з представниками різних культур.

Головною метою системи формування полікультурної компетентності є підготовка високоосвіченої особистості, яка здатна до творчої діяльності, готова до самореалізації та самовизначення в різних сферах життя, вільна від негативних етнокультурних стереотипів, та має світогляд громадянина світу, який відчуває загальнолюдську відповідальність за майбутнє нашої планети.

Ми приєднуємося до погляду багатьох дослідників, які стверджують, що зміст полікультурної компетентності учителя пов'язаний із структурою полікультурної освіти, яка активно впроваджується в освітній процес і включає такі елементи:

1. Розвиток соціокультурної ідентифікації молоді як умови розуміння та входження в полікультурне середовище.

2. Оволодіння основними поняттями, що характеризують різноманітність світу.

3. Виховання позитивного ставлення до культурного різноманіття.

4. Формування навичок і вмінь взаємодії з представниками різних культур на основі толерантності та взаєморозуміння [1].

Ядром полікультурної компетентності учителя є база знань, що містить:

- усвідомлення необхідності вивчення проблем полікультурності;

- знання, які допоможуть збагнути досвід та культурні характеристики етнічних груп, що населяють певну територію;

- знання, що допоможуть сформувати гнучкий підхід до сприйняття національних та культурних норм, усвідомлення недопустимості расизму та дискримінації.

Щодо вмінь застосовувати знання на практиці, вони базуються на здатності вчителя поєднувати навчальний матеріал свого предмету з аспектами полікультурності. Важливо

відзначити, що гуманітарні дисципліни мають більше можливостей для інтеграції полікультурних тем, ніж природничо-математичні. Наприклад, історико-педагогічна наука надає значний обсяг фактичного матеріалу, який сприяє кращому розумінню процесів становлення і розвитку полікультурного середовища. Вивчення етнокультурних груп завдяки історичним дослідженням дозволяє відзначити важливі моменти їхньої історії та просторового розподілу.

У той же час, полікультурно компетентний учитель повинен вміти вибирати методи, форми і прийоми, які сприяють створенню атмосфери співпраці та взаємного поваги серед учнів. Це має на меті підвищити зацікавленість учнів у знаннях, які вони отримують від вчителя.

До професійно значущих якостей полікультурно компетентного педагога, на думку С. Авхутської, варто віднести [1]:

- творчий підхід до професійної діяльності (який передбачає наявність у вчителів творчого та інноваційного мислення і допомагає вчителю розвивати низку навичок, таких як здатність розглядати різні варіанти вирішення однієї й тієї ж проблеми);
- прагнення до інновацій на основі сучасних наукових знань (допомагає освітянам адаптувати досвід, набутий у контексті багатокультурності, до українського суспільства і знаходити ефективні технології для впровадження);
- гуманістичний підхід до спілкування з учнями (включає в себе сприйняття та повагу до думки учнів, здатність встановлювати психологічний контакт через спілкування, комунікативність, спроможність до співпраці, емпатію, толерантність);
- самосвідомість як носія національної культури та полікультурності, посередника між культурою і освітою (включає знання вчителем рідної мови, культури та історії свого народу і сусідніх народів, розуміння взаємодії та зв'язку між культурними групами);
- усвідомлення педагогом важливості національного та багатокультурного компонентів для розвитку особистості.

У межах нашого дослідження підтримуємо визначення основних функцій полікультурної компетентності О. Кондратьєвою: **миротворча** (формує особистість, яка здатна активно та ефективно функціонувати в багатонаціональному полікультурному середовищі, де вона проявляє розуміння і повагу до різних культур, вміє гармонійно співіснувати з представниками різних національностей, рас, вірувань, і де вона сприяє культивуванню поважного ставлення до кожної особистості та захисту гідності та прав кожної людини.); **регулююча** (орієнтує на дотримання рівноправності, поваги, свободи); **культурозберігаюча** (є засобом збереження й

розвитку етнічних культур, залучення цінностей етнічних культур); психологічна (створення демократичного й гуманного соціального клімату, гармонізації відносин різних культур); **виховна** (виховання позитивного ставлення до багатогранного культурного оточення, виховання людської гідності й високих моральних якостей із метою співіснування із соціальними групами різних рас, релігій, етносів; розвиток навичок толерантності, готовності до взаємного співробітництва); **соціальна** (розвиток навичок соціального спілкування, виховання позитивного ставлення до культурних відмінностей; розвиток умінь і навичок взаємодії носіїв різних культур на основі толерантності й взаєморозуміння); **комунікативна** (формування навичок міжкультурної комунікації) [3, с. 78].

Система формування полікультурної компетентності, за висновком О.Березюк, передбачає [2, с. 208]:

- інтегративний підхід до культурознавчого збагачення світогляду особистості під час вивчення навчальних дисциплін;
- конструювання взаємин на основі системного утворення «особистість-особистість», культурних способів спілкування та взаємодії;
- нову методику співпраці, звернення до власного досвіду, спільну побудову траєкторії самовдосконалення особистості й підтримки образу «Я»;
- відзеркалення під час спілкування полікультурних потреб – діалогу, поліфонічних думок, толерантне ставлення до інших;
- забезпечення особистості можливістю самовизначення як представника того чи іншого етносоціуму, тієї чи іншої культури;
- утвердження на практиці мислеформи «від пізнання себе до розуміння інших»;
- вчинкові дії: автентичність, довіра, співпраця, сприйняття, конкретність, повна контактність, двостороння комунікація, емпатійне розуміння;
- сприяння особистісному та професійному зростанню майбутніх фахівців.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, враховуючи соціокультурний та культурологічний контексти професійної педагогічної діяльності, можна зробити висновок, що рівень професіоналізму учителя визначається ступенем сформованості його полікультурної компетентності, яка сприяє конструюванню взаємин на основі системного утворення «особистість-особистість», культурних способів спілкування та взаємодії.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Авхутська С. О. Полікультурна компетентність як необхідна складова професійної компетентності майбутнього учителя. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10085/avhutska.pdf?sequence=1&isallowed=y>

2. Березюк О. С. Системний підхід до формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців в сучасному освітньому просторі/ Професійна педагогічна освіта: системні дослідження : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ждлу ім. і. франка, 2015. С. 193–209.

3. Кондратьєва О. Формування полікультурної компетентності майбутніх учителів початкової школи (на засадах лінгвокраїнознавчого підходу): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04; Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. К., 2016. 265 с.

4. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від «21» грудня 2017 р. № 1648). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/proekty%20standartiv%20vishcha%20osvita/1648.pdf>.

5. Стинська В., Яцишин З., Кліщ І. Компетентнісний підхід у вищій професійній освіті України. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2021. Вип. 79. том 2. С. 139–142.

6. Фурдуй С. Компетентнісний підхід у вищій школі в Україні: розробка та впровадження ідей при підготовці фахівців соціономічної сфери. *Молодий вчений*. 2017. № 3 (43). С. 485–489.

REFERENCES

1. Avkhutska, S. O. (2011). Polikultura kompetentnist yak neobkhidna skladova profesiinoi kompetentnosti maibutnoho uchytelia [Multicultural competence as a necessary component of the future teacher's professional competence]. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10085/avkhutska.pdf?sequence=1&isallowed=y> [in Ukrainian]

2. Bereziuk, O. S. (2015). Systemnyi pidkhid do formuvannia polikulturnoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv v suchasnomu osvithnomu prostori [A systematic approach to the formation of multicultural competence of future specialists in the modern educational space] / Profesiina pedahohichna osvita: systemni doslidzhennia : monohrafiia / za red. O. A. Dubaseniuk. Zhytomyr : Vyd-vo zhdu im. i. franka, S. 193–209. [in Ukrainian]

3. Kondratieva, O. (2016). Formuvannia polikulturnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly (na zasakh lnhvokrainoznavchoho pidkhodu) [Formation of Multicultural Competence of Future Primary School Teachers (Based on the Linguistic and Country Studies Approach)]: dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04; Natsionalnyi pedahohichnyi universytet im. M.P. Drahomanova. K., 265 s. [in Ukrainian]

4. Metodichni rekomendatsii shchodo rozroblennia standartiv vyshchoї osvity. (2017). [Methodical recommendations for the development of standards of higher education]; nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid «01» chervnia 2017 r. № 600 (u redaktsii nakazu Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid «21» hrudnia 2017 r. № 1648). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/proekty%20standartiv%20vishcha%20osvita/1648.pdf>. [in Ukrainian]

5. Stynska, V., Yashchysyn, Z., Klishch, I. (2021). Kompetentnisnyi pidkhid u vyshchii profesiinii osviti Ukrainy [Competency-based approach in Ukrainian vocational training]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*. Seria 5. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy. Vyp. 79. tom 2, S. 139–142. [in Ukrainian]

6. Furdui, S. (2017). Kompetentnisnyi pidkhid u vyshchii shkoli v Ukraini: rozrobka ta vprovadzhenia idei pry pidhotovtsi fakhivtsiv sotsionomichnoi sfery [Competence approach in higher school in ukraine: development and implementation of ideas in the training of specialists in the sphere of socionomics]. *Molodyi vchenyi*. № 3 (43), S. 485–489. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

СТИНСЬКА Вікторія Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наукові інтереси: формування полікультурної компетентності вчителів у сучасному освітньому просторі: особливості та виклики.

КЛЕПАР Марія Василівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наукові інтереси: формування полікультурної компетентності вчителів у сучасному освітньому просторі: особливості та виклики.

ЧІНЧОЙ Олександр Олександрович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри природничих наук і методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: формування полікультурної компетентності вчителів у сучасному освітньому просторі: особливості та виклики.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

STYNSKA Viktoriia Volodymyrivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of Department of Pedagogy and Educational Management named after Bohdan Stuparyk Vasyl Stefanyk Precarpathian National University.

Scientific interests: formation of multicultural competence of teachers in the modern educational space: features and challenges.

KLEPAR Mariia Vasylivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor Department of Primary Education Pedagogy, Carpathian National University named after Vasyl Stefanyk.

Scientific interests: formation of multicultural competence of teachers in the modern educational space: features and challenges.

CHINCHOY Oleksandr Oleksandrovich – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Natural Sciences and Methods of Their Education, of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: formation of multicultural competence of teachers in the modern educational space: features and challenges.

Стаття надійшла до редакції 20.09.2023 р.